

O‘ZBEKISTONDA SPORT SIYOSATI VA UNING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI

Ahmadjonova Madina Rahmonjon qizi

FarDU jismoniy madaniyat fakulteti

1-bosqich 25.149 guruh talabasi

Annotatsiya: ushbu maqolada O‘zbekistonda sport siyosatining shakllanishi, uning huquqiy va tashkiliy asoslari hamda so‘nggi yillardagi rivojlanish tendensiyalari tahlil qilinadi. Mustaqillikdan keyingi davrda sport sohasini davlat darajasida qo‘llab-quvvatlash, ommaviy sportni rivojlantirish, professional sportchilarni tayyorlash tizimini takomillashtirish hamda xalqaro sport maydonlarida mamlakat nufuzini oshirishga qaratilgan islohotlar yoritiladi.

Kalit so‘zlar: sport siyosati, jismoniy tarbiya, ommaviy sport, professional sport, sport infratuzilmasi, davlat dasturlari, yoshlar sporti, xalqaro musobaqalar, sport menejmenti, sog‘lom turmush tarzi.

O‘zbekistonda sport siyosati davlat siyosatining muhim yo‘nalishlaridan biri sifatida qaraladi. Bu soha nafaqat sog‘lom avlodni tarbiyalash, balki mamlakatning xalqaro obro‘cini oshirishda ham muhim rol o‘ynaydi. So‘nggi yillarda sportni rivojlantirishga qaratilgan qator farmon va qarorlar qabul qilinib, tizimli islohotlar amalga oshirilmoqda. O‘zbekistonda sport sohasini tartibga soluvchi asosiy hujjatlar “Jismoniy tarbiya va sport to‘g‘risida”gi qonun, Prezident farmonlari hamda Vazirlar Mahkamasi qarorlaridir. Ushbu hujjatlar sport tizimini modernizatsiya qilish, sport tashkilotlarini qo‘llab-quvvatlash va xalqaro standartlarga moslashtirishga xizmat qiladi.

Mustaqillikning ilk yillarida sport tizimi asosan qayta shakllantirildi. Sobiq tizimdan meros qolgan tuzilmalar zamonaviy talablar asosida isloh qilindi. 2000-

yillardan boshlab sportni rivojlantirish davlat siyosati darajasiga ko‘tarildi. Keyingi bosqichlarda esa: sport federatsiyalari faoliyati kengaydi, olimpiya harakati rivojlandi, iqtidorli sportchilarni saralash tizimi yo‘lga qo‘yildi.

O‘zbekistonda sport siyosati quyidagi asosiy hujjatlar orqali tartibga solinadi: “Jismoniy tarbiya va sport to‘g‘risida”gi qonun, Prezident farmon va qarorlari, Vazirlar Mahkamasi qarorlari, Davlat dasturlari (yoshlar va sportni rivojlantirish bo‘yicha). Bu hujjatlar sport tizimini modernizatsiya qilish, moliyalashtirishni oshirish va xalqaro standartlarga moslashtirishni ko‘zda tutadi.

Ommaviy sport siyosatning eng muhim yo‘nalishlaridan biridir. Maqsad – aholining barcha qatlamlarini sportga jalb etish. Professional sport O‘zbekistonning xalqaro imijini shakllantiruvchi asosiy soha hisoblanadi. Yetakchi sport turlari: boks, dzyudo, kurash, futbol, og‘ir atletika.

O‘zbekiston sport siyosatida quyidagi tendensiyalar kuzatilmoqda:

1. Raqamlashtirish- sport statistikasi, seleksiya va boshqaruv tizimlari raqamli platformalarga o‘tkazilmoqda.
2. Xususiy sektor ishtiroki- sport klublari va akademiyalarni xususiylashtirish jarayoni kuchaymoqda.
3. Xalqaro integratsiya- O‘zbekiston sportchilari Osiyo va jahon federatsiyalarida faol ishtirok etmoqda.
4. Ilmiy yondashuv- sport tibbiyoti, biomexanika va psixologiya asosida tayyorgarlik tizimi rivojlanmoqda.

Aholi orasida sog‘lom turmush tarzini targ‘ib qilish maqsadida “Besh tashabbus olimpiadasi”, “Yangi O‘zbekiston sportchilari” kabi dasturlar amalga oshirilmoqda. Bu tashabbuslar yoshlarni sportga jalb etishda muhim ahamiyat kasb etadi. O‘zbekiston professional sport tizimida futbol, boks, kurash, dzyudo kabi

sport turlari yetakchi o‘rinlardan birini egallaydi. Sportchilarni xalqaro musobaqalarga tayyorlash uchun maxsus markazlar va akademiyalar tashkil etilgan. So‘nggi yillarda respublika bo‘ylab zamonaviy stadionlar, sport majmualari va o‘quv-mashg‘ulot bazalari qurildi. Bu esa sportchilarning sifatli tayyorgarlik ko‘rishiga imkon yaratmoqda.

O‘zbekiston sport siyosatida raqamlashtirish, sport menejmentini takomillashtirish, xususiy sektorni jalb qilish va xalqaro hamkorlikni kengaytirish asosiy tendensiyalar sifatida shakllanmoqda. O‘zbekistonda sport siyosati izchil rivojlanib bormoqda. Davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlashning kuchayishi, infratuzilmaning modernizatsiyasi va yoshlar sportiga e‘tiborning ortishi mamlakat sport salohiyatini yanada oshirmoqda. Kelajakda sportni boshqarish tizimini yanada takomillashtirish va xalqaro integratsiyani kengaytirish muhim vazifa bo‘lib qoladi.

O‘zbekistonda sport siyosati izchil rivojlanib, davlat miqyosida strategik ahamiyat kasb etmoqda. Ommaviy va professional sportning uyg‘un rivojlanishi, infratuzilmaning modernizatsiyasi hamda xalqaro hamkorlikning kengayishi mamlakat sport salohiyatini oshirmoqda. Kelajakda sportni ilmiy asosda boshqarish va raqamli texnologiyalarni keng joriy etish asosiy ustuvor yo‘nalish bo‘lib qoladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Karimov B.R. Jismoniy tarbiya va sport nazariyasi. – Toshkent: O‘zbekiston davlat jismoniy tarbiya va sport universiteti nashriyoti, 2020.
2. Abdullayev A.A. Sport pedagogikasi. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2020.
3. Islomov Sh.Sh. Sportda boshqaruv va menejment asoslari. – Toshkent: Innovatsiya-Ziyo, 2020.
4. Xudoyberdiyev M.Q. Jismoniy tarbiya metodikasi. – Toshkent: Ilm Ziyo, 2020.

5. Nurmatov N.T. Sport mashg‘ulotlari nazariyasi va metodikasi. – Toshkent: Fan, 2020.
6. Rasulov R.A. Sportda statistik tahlil asoslari. – Toshkent: Universitet nashriyoti, 2020.
7. Yo‘ldoshev Q.Y. Yosh sportchilarni tayyorlash tizimi. – Toshkent: Yangi asr avlodi, 2020.